

SLUŽBA BOŽJA

LITURGIJSKO-PASTORALNI LIST

GODINA V

MAKARSKA 1965.

SVETOPISEMSKA MOLITEV V LITURGIJI

Sveto pismo je molitvena knjiga kat' eksohen. Od trenutka, ko so Setovi potomci »začeli klicati ime Gospodovo« (1 Mojs 4, 26) in skozi vso odrešitveno zgodovino je to »en sam izliv človeškega srca pred Gospodom« (1 Kralj 1, 15), ki doseže kulminacijo v očenašu, svoje polno dovršenje pa v nebeški liturgiji, v himnah hvale in zahvale, kakor trdi knjiga Razodetja v 4. in 5. poglavju. Iz dejstva, da je sveto pismo molitvena knjiga, liturgija pa javno opravilo, s katerim se daje najvišja čast Bogu na zemlji, sledi, da je med njima najtešnejša notranja zveza. Ta zveza je naravna, ker sveto pismo izhaja od Boga, molitev pa po svoji naravi teži k Bogu. Božja beseda je v funkciji kroženja. Cilj razodetja je v tem, da se je Bog razkril svetu. Vse razodetje teži k svoji polnosti, ki je v inkarnaciji Besede; od te polnosti pa se ponovno dvigne nazaj k Bogu v molitvi. Povzdignjenje človeškega duha k Bogu, ki se godi po nagibu božje besede, je bistvo liturgične molitve. Zato je Cerkev takoj v začetku privzela sveto pismo v liturgijo. To ni storila samo s tem, da je v liturgični molitvi nadaljevala molitev sinagoge, ampak je iz svetoga pisma naravnost privzela molitve ali pa tako, da je sveto pismo samo inspiriralo liturgično cerkveno molitev. Notranja zveza med svetim pismom in liturgijo je najbolj vidna pri maši. Poslušanje božje besede izzove molitev. Bogoslužno opravilo torej sledi besedi, nato pa je spet beseda tista, ki daritev izvrši. Sveto pismo bi prenehalo biti božja beseda, če ne bi moglo iz sebe izpolniti tega, kar obljublja. Sveto pismo ne pripoveduje samo preteklih reči, ampak to, kar se je v proteklosti zgodilo orešničuje v sedanjosti. Liturgija je dejanje, ki nam v sedanjosti naklanja skrivnosti odrešenja. Pri branju božje besede Kristus sam sedaj oznanja blagovest (prim. Konst. o sv. bogoslužju, čl. 33), pri konsekraciji beseda sedaj izvrši daritev, pri molitvi

se duša sedaj povezuje z Bogom. Med svetim pismom in liturgijo je tak odnos kakor med prerokbo in njeno oresničitvijo. Kar je bilo nekoč napoved, je sedaj spomin; kar je bilo prej samo predpodoba, je sedaj zakrament.

V različnosti liturgičnih funkcij so izraženi različni načini češčenja Boga. Ena od številnih funkcij ima za predmet povzdigovanje človeške misli k Bogu. To so molitvena dejanja. Ta so v svojem jedru človeškov odmev na poslušanje božje besede. Po branju iz knjige postave so šele leviti naslovili na Gospoda molitev in vse »Ljudstvo je s povzdignjenimi rokami odgovarjalo: 'Amen, amen!' Potom so se pripognili in poklonili Gospodu z obrazom do tal« (Neh 8, 6; 9, 5).

Kadar človek posluša božjo besedo, jo sprejme po meri svoje inteligence in ta v njem obrodi neko vzvišeno znanje, ki je hkrati božje in človeško: božje po izvoru in predmetu, človeško pa po načinu sprejemanja. Sv. Duh v srcih ljudi spočne, človek se zgane in začne moliti. »Duh podpira našo slabost; kaj naj bi namreč prosili, kakor je treba, ne vemo, marveč sam Duh prosi za nas z neizrekljivimi zdihi« (Rimlj 8, 26). Molitev postavi človeka z Bogom v tako intimnost, da je človek z Bogom eno »da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno« (Jan 17, 21). Ta skrivnostna povezanost človeka z Bogom obstoja v tem, da Bog sam govori po ustih molivca. Človeška beseda postane božja beseda. Iz te tesne povezanosti z Bogom izhaja tudi učinkovitost molitve. Učinkovitost molitve se ujema z učinkovitostjo božje besede. Molitev ni osamljeni klic srca ali stok človeka, ki zdihuje pod težo greha in človeške revščine, ampak izraz absolutnega zaupanja v Sina, ki se v vsem obrača na Očeta (Jan 11, 42). Učinkovitost je molitvi zajamčena samo zato, ker je izrečena v Jezusovem imenu: »Resnično, resnično, povem vam: Kdor v me veruje, bo dela, ki jih jaz izvršujem, tudi sam izvrševal; in še večja ko ta bo izvrševal, ker grem jaz k Očetu. In karkoli boste prosili v mojem imenu, to bom storil, da se poveliča Oče v Sinu. Če me boste kaj prosili v mojem imenu, bom to spolnil« (Jan 14, 12—14). Božja stvariteljska beseda v molitvi živi dalje, čeprav na ustnicah molivca ne kliče stvari iz nič v bivanje, ampak na svet samo aplicira odrešenje in ga tako dopolnjuje (prim.: Divo Barsotti, *Christliches Mysterium und Wort Gottes*, Einsiedeln 1957, 306).

Molitev je stik duše z Bogom. Ni mogoče vnaprej določiti, kakšen naj bo tak stik, ker to ni nekaj izdelanega, ampak ga

moramo ugotoviti samo na osnovi analize molitev svetopisemskih oseb. Za tako ugotovitev bi popolnoma zadoščala analiza Jezusovih molitev, ker je on »v dneh svojega življenja na zemlji daroval prošnje in molitve s silnimi klici in solzami njemu, ki ga je mogel oteti smrti, in bil je uslišan zaradi bogovdanosti« (Hebr 5, 7). Jezus ni samo največji, ampak tudi najboljši molivec vseh časov. Ker pa je tudi molitev vključena v program božje pedagogije in je rasla z razodetjem vred, je dobivala v različnih časih različne nianse in se zato kaže v svetom pismu kot nekaj raznolikega, vsaj kar se tiče vsebine in načina izražanja vsebine. Pregledati bi bilo treba vse svetopisemske molitve in iz njih izluščiti zakone, kako se ljudje odkrivajo Bogu, kaj mu govore in kakšno mesto zavzema molitev v njihovem življenju?

Svetopisemska molitev se prične na začetku človeške zgodovine s preprostim klicanjem Gospodovega imena (1 Mojz 4, 26). V dobi patriarhov dobiva značaj zaupnega razgovora z Bogom (1 Mojz 18, 16—33) in preide v poveljevanje Gospodovih del v času po izhodu iz Egipta (2 Mojz 15). Preko sodnikov in kraljev nas privede v stik s preroki, ki so v vsej stari zavezi prodrli najgloblje v intimnost z Bogom in odnos med Bogom in dušo opisali z najljepšimi pesniškimi izrazi. Čustvo veselja nad Bogom in hvaležnosti dobi najvidnejši izraz v novozaveznih spevih (Benedictus, Magnificat, Nunc dimittis), medtem ko očenaš doseže kulminacijo molitvenega vzpona. V očenašu je zajet ves Jezusov nauk, zato je po besedah Tertulijana »breviarium totius evangelii«.

V tretji Mojzesovi knjigi in v nekaterih poglavjih kronišnih knjig so kodificirana kulturna dejanja in z njimi vred tudi molitev. Molitev je določena, zato je brezosebna. V knjigi Sodnikov, 1. in 2. knjigi Kraljev in v prerokskih knjigah se javlja tip osebne molitve. Molitev je reakcija na božjo intervencijo, zato je spontana, osebna, prežeta s čustvi. V njej ni nič naprej določenega, ampak je spontan izraz religiozne miselnosti svetopisemskih oseb. Molitve svetopisemskih oseb so izoblikovale osnovo religiozni miselnosti iz katere so porodile najlepše starozavezne molitve, psalmi. Psalterij je zrcalo svetopisemske pobožnosti.

Kakšne so lastnosti svetopisemskih molitev in kako se odražajo v liturgiji?

1. Celotno molitveno vsebino svetopisemskih oseb je mogoče zajeti v besedo BOG. Bog je izhodišče, osnova in cilj

molitvenega mišljenja. Vse molitve se že v začetnih besedah obračajo na Boga, pa naj bo njih vsebina prošnja (Bar 3, 2; Ps 50, 1), zahvala (3 Kralj 8, 15; Mt 11, 25), klic v stiski (Ps 87, 2; Jdt 9, 1—19). Za svetopisemskega človeka je samo Bog moč in rešitev (2 Mojz 15, 2), zato nikoli ne omaguje in v stiski ne išče zveze z grešniki, kakor brezbožni kralji, tudi se ne zanaša na orožje in urejeno vojsko (Iz 17, 14), ampak v vsem zaupa samo Bogu: »Gospod, Gospod, vsemogočni kralj, v tvoji moči je vse in ni ga, ki bi se ti mogel ustaviti, ako hočeš Izraela rešiti« (Est 13, 9).

Kakor svetopisemska tako se tudi liturgična molitev naravnost obrača na Boga z nagovorom, ki je navadno skrčen na eno samo besedo: Bog, Gospod, vsemogočni Bog ali kvečjema: vsemogočni večni Bog. Medtem ko se je v vzhodni in galski liturgični molitvi ohranila kopica božjih atributov v nagovoru, je nagovor latinske liturgične molitve ostal lakonično kratek. Tudi na praznik svetnikov je prošnja naslovljena na Boga; svetnik oziroma zavetnik je omenjen samo kot priprošnjik. Stara Cerkev tudi ni poznala nagovora na Kristusa, zato se do konca prvega tisočletja nobena prošnja naravnost ne obrača na Kristusa. Konec v Hippu (393) je odpravil iz javnega bogosljužja osamljene primjere Kristusovega in svetniškega nagovora in določil: »Ut nemo in precibus vel Patrem pro Filio, vel Filium pro Patre nominet. Et cum altari assistitur, semper adan Patrem dirigatur oratio« (J. Jungmann, *Missarum sollemnia* I, 486). To pa ne pomeni, da je med kristjani kdaj resnica o Kristusovem božanstvu obledela, marveč so v duhu novozaveznega nauka o Jezusovem sredništvu (Rimlj 1, 8; 16, 27; 2 Kor 1, 20) liturgično molitev formulirali tako, da so jo naslovili na Boga po Kristusu. V zasebnih molitvah, v pesmih in primerih ko je bila formulacija molitvene vsebine prepuščena religioznemu okusu posameznikov, so nastale tudi molitve v katerih se prosilec naravnost obrača na Kristusa, kar je ispričano za za apostolsko dobo.

2. Takoj za nagovorom, še preden je povedana vsebina prošnje, je v svetopisemski molitvi naveden RAZLOG, zakaj se molivec obrača na Boga. Nezlomljivo zaupanje v Boga mora biti v nečem osnovano. Osnovano pa je samo v dejstvu božjega razodetja. Bog se je svetu razodel, ko je govoril očakom, zlasti pa s svojim mogočnim posegom v zgodovino izvoljenega ljudstva. »Videli ste vse, kar je storil Gospod pred vašimi očmi v egiptovski deželi faraonu in vsem njegovim služabnikom in

vsej njegovi deželi: Velike preskušnje, ki so jih videle tvoje oči, tista velika znamenja in čudeže.« (5 Moj 29, 1. 2). Tako »velika dela božja« (Apd 2, 12) so bila za ljudi vedno otipljiv znak božje navzočnosti in moči. Ko jih svetopisemski človek premišluje, odgovarja nanje z molitvijo. Pri molitvi je Bog tisti, ki človeka zgane k molitvi. Pobuda prihaja od Boga. Zato svetopisemska molitev ne obstoja v dejstvu, da človek kliče k Bogu, ampak v tem, da se je Bog njemu razodel, se sklonil k njemu in mu človek na to odgovarja. Razgovor s Bogom se prične na osnovi spoznanja božje ljubezni. Bog se je skazal kot skrbni in dobri prijatelj. To molivec opazi že ko premišluje svoje preteklo življenje, še bolj pa, ko se spominja čudovitih del, ki jih je Bog skazal svojemu ljudstvu. »Ti si namreč storil to, kar se je prej zgodilo in si zamislil to, kar je bilo pozneje; in zgodilo se je, kar si hotel« (Jdt 9, 4). Svoje zaupanje opira molivec na vsemogočnost božjo: »Oh, vsemogočni Gospod! Ti si ustvaril nebo in zemljo s svojo veliko močjo in s svojo stegnjeno roko; tebi ni pretežka nobena reč!« (Jer 32, 17). Božja vsemogočnost je nepremagljiva in nezlomljiva. Bog more vedno uveljaviti svojo voljo in izpeljati svoje načrte. Ta moč je v Bogu, zgodovina božjega razodetja jo potrjuje, zato ni čudno, če je ta argumentacija prešla v cerkveno liturgično molitev. Svetopisemska molitev je vplivala na formulacijo liturgične molitve, kar se najlepše vidi v mašni prošnji, kolekti.

Ločimo preprosti in razširjeni tip mašne molitve. Preprosti tip prošnje vsebuje samo nagovor in vsebino prošnje. Prošnja je neposredna, brez okrasnih dostavkov, takšna kakršno slišimo v vsakdanjem življenju. Otrok se k očetu obrača neposredno: »Oče, nagovor) daj kruha (vsebina prošnje!)« Tako so se obračali tudi trpeči k Jezusu. Slepac pri Jerihi je vpil: »Jezus, Sin Davidov, usmili se me!« Na vprašanje, kaj želi, slepac spet odgovori: »Gospod, da spregledam!« (Lk 18, 35—43). V svetem pismu je veliko primerov, kjer se ljudje neposredno obračajo k Bogu s klicem: usmili se me (Ps 6, 3; Ps 40, 5, 11). Ta preprosti tip prošnje je prešel tudi v liturgijo, ko s kratkim vzklikom izrekamo prošnjo (Kyrie eléison, Jagnje božje).

Razširjeni tip prošnje se prične z nagovorom: O Bog... Med nagovorom in vsebino prošnje je apozicija, relativni stavek, v katerem je povedan razlog, zakaj se v prošnji obračamo na Boga. O Bog (nagovor), ki nočeš smrti grešnikov, marveč njih pokoro (relativni stavek s katerim povemo zakaj upamo

na uspeh svoje prošnje), ozri se milostno na svoje ljudstvo, ki se k tebi vrača, in od njega, ker ti vdano služi, odvrni dobrotljivo šibo svoje jeze (vsebina prošnje). Razšireni tip liturgične molitve ima iste tvorne elemente kot svetopismenska molitev: nagovor, apozicija (to je kak božji atribut na katerega se molivec sklicuje preden izreče prošnjo) in prošnja.

3. Takoj za apozicijo sledi VSEBINA molitve. Ta je tako raznolika, da je ni mogoče zajeti v določene kategorije, kakor ni mogoče vsebine človeškega življenja izraziti z enim samim stavkom. Sveto pismo je življenska knjiga, ne pa kompendij dogmatičnih resnic. Vse oblike človeškega življenja so našle svoj izraz v molitvi, zato je svetopismenska molitev tako pestra kot je pestro življenje. Zato je bolj koristno pregledati, kako molivec utemeljuje svojo prošnjo pred Bogom, kakor pa klasificirati molitve po vsebini. Včasih je prošnja zelo konkretna in človeško preprosta. Ko je Bog grozil Mojzesu, da bo pokončal uporno ljudstvo s kugo v puščavi, se oglasi Mojzes: »Če Egipčani to slišijo, saj si s svojo močjo odpeljal to ljudstvo iz njihove srede, bodo povedali prebivalcem te dežele. Slišali so, da si ti, Gospod, sredi tega ljudstva, da se ti, Gospod razodevaš iz oči v oči... Ako torej to ljudstvo pokončaš kakor enega moža, bodo narodi, ki so slišali glas o tebi, rekli: 'Ker Gospod ni mogel pripeljati tega ljudstva v deželo, ki jo jim je s prisego obljubil, jih je pomoril v puščavi« (4 Mojz 14, 13—17).

Mojzes ponižno prosi za odvrnitev božje jeze. Razlog za to je čisto človeški: kaj bodo rekli Egipčani, kaj bodo rekli pogani! Zato stegni roko in brani svoje ljudstvo! Katero ljudstvo? Tisto, katero je Bog sam izvolil, to je izvoljeno božje ljudstvo. To ljudstvo pa niso samo pripadniki dvanajsterih Izraelovih rodov, ampak tudi Cerkev. Mnogim je težko odkriti odnos med Cerkvijo in evangelijem. Cerkev jim je naravna človeška tvorba. Toda teologija Cerkve je jasno podana že v stari zavezi. Tudi liturgija uporablja za opis Cerkve po evangelijskem navdihu svetopisemske podobe: božje ljudstvo, ljudstvo, ki si ga odkupil s svojo dragoceno krvjo. Pripadati Cerkvi se pravi povezati se s tistimi, ki so bili ustanovitelji novozaveznega ljudstva, dvanajsterimi apostoli, kakor je bil pripadnik izvoljenega ljudstva v stari zavezi samo naravni potomec dvanajsterih Izraelovih (Jakobovih) sinov. Zato je prošnja, naj Bog brani in varuje svoje ljudstvo našla odlično mesto v mašnem kanonu: »Gospod, ponižno prosimo in molimo,

sprejmi in blagoslovi te darove, ta darila, te svete in čiste žrtve. Darujemo ti jih predsvem za tvojo sveto katoliško Cerkev; po svem svetu ji podeli mir, jo varuj, zedini in vodi...« Cerkev je delo tvojih rok; je tvoje izvoljeno ljudstvo, zato jo brani! Brani jo pred zunajimi sovražniki, toda še bolj pred notranjimi! Zunjanje stiske morejo Cerkvi celo koristiti, toda notranje jo uničujejo. Daj, da bo tvoja Cerkev sveta, da bodo njeni vodniki res luč, ki sveti v temi, da ne bodo rekli neverniki, da se je Cerkev spridila in z njo vred zavrgli tudi tebe!

Zavest pripadnosti izvoljenemu ljudstvu je bila med Izraelci zelo živa. Našla je svoj odraz tudi v molitvi, zlasti kadar je bil molivec v veliki stiski ali življenjski varnavnosti, se rad sklicuje na zavezo, katero je Bog sklenil z izvoljenim ljudstvom: »Spomni se, Gospod, svoje zaveze, daj besedo v moja usta in okrepi v mojem srcu sklep, da oste tvoja hiša tebi posvečena!« (Jdt 9, 18). Zaupanje, katero sloni na božji zvestobi, je močna opora molivcu. Četudi se zaveda grešne krivde vztraja pred Bogom: »Grešili smo, brezbožno ravnali, krivično delali, Gospod, naš Bog, zoper vse tvoje zapovedi!« (Bar 2, 12). Grešniki smo in nimamo pravice stati pred tvojim obličjem, toda po priznanju grešne krivde se spet ponižno obrača na Boga: »Usliši, Gospod, našo molitev in naše vpitje! Reši nas zaradi sebe! Odpri svoje oči in glej; saj mrtvi v podzemlju, katerih življenjski duh se je ločil od njih osrčja, ne iskazujejo časti in pravičnosti Gospodu! Temveč duša, ki je čez mero žalostna, ki hodi skrušeno in onemoglo, oči, ki ginejo, in duša, ki strada, Gospod, ti ti skazujejo čast in pravičnost«. (Bar 2, 14—18). Ganljiva molitev! Navdihnila je številne liturgične molitve, ker nas utrdi v prepričanju, da je Bog dober in noče smrti grešnika, ampak pokoro kot molimo v prošnji za skušane in stiskane: »O Bog, ki opravičiš brezbožnika in nočeš smrti grešnikove, ponižno prosimo tvoje veličanstvo: dobrotljivo varuj z nebeško pomočjo svoje služabnike, ki zaupajo v tvoje usmiljenje in ohranjaj jih s trajnim varstvom, da ti bodo vedno služili in se v nobeni skušnjavi ne bodo ločili od tebe«.

4. Svetopisemski molivec se pogovarja z Bogom kot prijatelj S PRIJATELJEM zaupno, odkritosrčno, sproščeno. To se najljepše vidi v deprekativni molitvi. Klasični zgled zanjo je Abrahamova prošnja za odvrnitev kazni Sodome in Gomore (1 Mojz 18, 16—33), kjer ne preseneča toliko vsebina prošnje, saj je prositi za bližnjega tudi nekaj tipično krščanskega,

ampak preseneča način, kako Abraham skuša odvrniti Boga od nameravanega sklepa. Abrahamova molitev je prava intervencija na božji sklep. To je pa tipična poteza svetopisemske deprekativne molitve. Bog hoče, da ga prosimo. Izpolnitev obljub je vezal tudi na človeško molitev. Izpolnitev obljub ni odvisna samo od božje vsemogočnosti, ampak tudi od človeške priprošnje. Človeška priprošnja je dejanski poseg v božji načrt in Bogu nalaga dolžnost. Bog čeka na tak razgovor s človekom, ker je dober. Zanj je deprekativna molitev prijateljeva intervencija prijatelju. Ta nauk je našel svoje potrdilo v Jezusovem učenju o molitvi. Ko je Jezus videl množice, ki so bile razkropljene kakor ovce brez pastirja, je dejal svojim učencem: »Prosrite Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev«! (Mt 9, 38). Če Jezus res sočustvuje z njimi, zakaj se jih ne usmili sam? Kaj ga odvrča od tega, saj je vendar vsemogočni Bog? In vendar Jezus vabi učence, naj doprinesejo svoj delež, da bo Bog poslal delavcev v svoj vinograd. Kristus hoče delavcev za svoje kraljestvo, obrača se na apostole, naj kot njegovi prijatelji s to prošnjo intervenirajo pri Očetu. Čudovita moč molitve! Človeška molitev je vključena v načrt božje odrešitvene zgodovine.

Za svetopisemskega človeka ni bila deprekativna molitev zgolj prosjačenje ali nekaj s čimer bi Boga nadlegoval. Tako so pojmovali molitev samo oholi in neverni: »Ne bom prosil in ne bom skušal Gospoda« (Iz 7, 12). Za vernega človeka je bila deprekativna molitev vedno znamenje zaupnega in prijateljskega razmjerja z Bogom. Pred Bogom razgrne molivec vse. Bogu more reči vse, ker je njegov prijatelj in ga razume v vsem. Molitev je govor srca k srcu. Bog more vse, ker je vsemogočen. More spremeniti tudi človeško srce: »Dam jim drugo srce in novega duha v njih notranjosti; odstranim kamnito srce iz njih telesa in jim dam meseno srce, da se bodo ravnali po mojih zakonih« (Ezek 11, 19; Est 14, 13).

Takšna vera plamti v človeku samo, če raste iz razodetja. Kadar se v prošnji molitvi s pridržkom obračamo do Boga, se to dogaja zato, ker izhaja naša vera bolj iz filozofskega gledanja na Boga kot pa iz razodetja. Kakor svetopisemski molivec, tako se tudi Cerkev v vsem obrača k Bogu s prošnjo molitvijo. Bog pa hoče, da tudi v zasebnem življenju zavzema prošnja molitev prvo mesto. To ni znamenje človeške slabosti, ampak moči in pravice. Prošnja molitev je za človeka vir največje sile. O vlogi in potrebi te molitve duhovito razpravlja

mehički jezuit p. Heredia v knjigi Vir največje sile. Človek bi bil brez moči pred Bogom, če mu ne bi Bog sam po svetem pismu kazal in dokazal, kakšno moč ima molitev. Molitev je edina sila, pravi Tertulijan, pred katero kloni Bog.

V podkrepitev svoje prošnje se molivec rad sklicuje na pravične služabnike stare zaveze: »Ne odteguj nam svojega usmiljenja, zaradi Abrahama, svojega ljubljenca, zaradi Izaka, svojega služabnika, in Izraela, svojega svetega, ki si jim obljubil, da boš namnožil njih zarod kakor zvezde na nebu« (Dan 3, 35; 2 Mojz 32, 13; Iz 63, 17 itd.). Kadar se Cerkev v bogoslužju obrača s prošnjo k Bogu rabi natančno isti argument, zato zaključuje vse prošnje: »Po Gospodu našem Jezusu Kristusu«. Kristus je polna ostvaritev velikih božjih del in kulminacijã razodetja. Če so božji služabniki našli milost v tvojih očeh in si zaradi njih prizanesel svojemu ljudstvu, potem prizanesi tudi nam zaradi svojega Sina, ko nas je odkupil s svojo predragoceno krvjo. Močan argument, ki nalaga obveznost Bogu!

Molitev je imela v stari zavezi tako moč, da je mogla nadomestiti žgalne in klavne daritve, kadar te zaradi določenih okoliščin niso bile mogoče: »Jaz pa bom opravljal daritev z glasnim zahvaljevanjem« (Jona 2, 10). To je molitev, ki je spremljala daritev lastnega srca. Ponižno priznanje lastne krivde, skrušeno srce in odločna volja po daritvi, so bistveni elementi duhovne daritve, ki je mogla odtehtati tisoč in tisoč klavnih daritev. »S skesanim srcem in ponižnim duhom naj bomo sprejeti, kakor žgalne daritve ovnov in juncev in neštevilih tolstih jagnet« (Dan 3, 39). Molitev združena z daritvijo lastnega srca je bila prvič izražena v 50. psalmu, v babilonski sužnosti jo je ponovil Azarija tik preden bi se morala izvesti justifikacija njegove smrtne obsodbe, Cerkev pa jo je skoraj dobesedno prevzela v mašni obredi, ko moli duhovnik pri darovanju darov in samega sebe: »V duhu ponižnosti in s skesanim srcem naj bomo sprejeti pri tebi, Gospod, in takšna naj bo danes naša daritev pred teboj, da ti bo ugajala, Gospod Bog«. Če duhovnik izreče iskreni konfiteor na začetku maše in je spokorna darovanjska molitev izraz osebne duhovne daritve, potem se najtesneje združuje s Kristusom, ki se bo pri maši realno daroval. Pripravljenost za življensko daritev izreče duhovnik v darovanjski molitvi, realizira pa jo Kristus, ki se v resnici tudi osebno daruje. Tako je po molitvi človeška daritev vključena v Kristusovo daritev.

Taka je skrivenost svetopisemske molitve. Sv. Duh jo vzbudi, sveto pismo nam jo posreduje, Cerkev pa oresničuje.

dr. FRANCE ROZMAN

MOLITVA ZAJEDNICE

I NEDJELJA MUKE

Za sve članove Crkve: da se operu u Kristovoj krvi i da budu prožeti ljubavlju i revnošću — molimo te, Gospodine.

Za progonjene kršćane: neka njihova žrtva bude uključena u otkupljenje krvlju Kristovom.

Za sve svećenstvo: da posvećenje Kristove krvi, što ga oni obavljaju, spašava i pobožanštvenjuje kršćane.

Za obraćanje grešnika: neka im krv za njih prolivena donese oprostjenje i spasenje.

Za ovu zajednicu vjernika: da odanom poslušnošću sudjeluje ovom spomenu prolivanja krvi Spasiteljeve.

II NEDJELJA MUKE (CVJETNICA)

Za svetu Crkvu Božju: da bogoslužje svete sedmice povećá njezinu spremnost za milost otkupljenja.

Za članove Crkve koji trpe: neka im slavljenje otajstva križa udijeli vjeru i odvažnost.

Za katekumene i djecu koja dolaze na vjeronauk: da se nikada ne srame križa kojim su bili označeni.

Za obraćenje naroda: okupi sve ljude oko križa koji jedini spašava od grijeha.

Za našu pokojnu braću: ne osudi one koji su bili otkupljeni Kristovim križem.

Za ovu župsku zajednicu: neka je sudjelovanje u otajstvu Križa učini dostojnom da postane dionicom Kristove slave.

VELIKI ČETVRTAK

Za svetu Crkvu katoličku: neka slavljenje Gospodnje večere bez prestanka tvori njeno jedinstvo — molimo te Gospodine.

Za poglavare i svećenike Crkve: da njihovo svećeništvo bude uvijek po Kristovu primjeru služenja i darivanje samih sebe.